

Vorstschade.

Hier ziet u wat de winter aan kan richten, van onze Japanse Esdoorns is minstens 2/3 van de planten doodgevroren. Door de combinatie van een zeer warme maand januari gevolgd door een extreem koude maand februari. De gevolgen zijn desastreus, het is een zware klap voor ons.

'Al word ik honderd jaar, dit maak ik waarschijnlijk nooit meer mee'

Immense Acer-schade op de kwekerij door klimaatgrillen

Boomkweker Ko Noordman maakte dit jaar heel wat mee: 30 à 35 duizend handveredelde CV's van *Acer palmatum* (Japanse esdoorn) waren het slachtoffer van de temperatuurswisseling tussen de warme maand januari en de extreem koude periode erna.

Auteur: Santi Raats

Veel uitval in de *Acer palmatum* 'Garnet'.

De vroeg actieve Acers namen in januari water op en legden in de daarop volgende vrieskou het loodje. Ook veel kwekers in Noord-Duitsland en Oost-Europa verloren plantmateriaal door de sterke wisselvalligheid van het weer.

"Acer is keihard en beviest normaal gesproken nooit"

Aanslag op het bedrijf

'In de tweede helft van maart merkte ik de eerste tekens van schade,' vertelt Noordman. 'Nadat iemand in Boskoop me had verteld dat hij schade aan zijn Acers had, ging ik die van mezelf inspecteren. Ik zag dat ze van boven naar beneden dood waren gegaan. Een paar weken heb ik dat voor mezelf proberen te ontkennen en keek ik de andere kant op.'

Voor Ko Noordman was de sterfte op grote schaal een ware aanslag op zijn bedrijf. Het

Ilex aquifolium 'Onekono' heeft -20 graden Celcius doorstaan.

Ko Noordman

bedrijf is kleinschalig. Het is een eenmansbedrijf, met vijf of zes gehuurde krachten in het seizoen. Af en toe helpt Noordmans zoon mee. Al 23 jaar is Noordman kweker, maar sinds tien jaar begon hij zijn klantendoelgroep van de eindgebruikers en tuincentra te verschuiven naar kwekers. Sinds vijf jaar is hij gespecialiseerd in eenjarig half-fabriekbladverliezende heesters voor kwekerijen vermeerderd door middel van stekken en enten. Zijn assortiment bevat onder meer Acer, Amelanchier, Carpinus, Catalpa, Corylus, Cotinus, Crataegus, Euonymus, Fagus, Mahonia, Malus, Prunus, Quercus, Syringa, Ulmus en Viburnum.

"De hulp en het begrip waren hartverwarmend"

Bescherming tegen vrieskou

Het was echter onontkoombaar om de schade van de tienduizenden bomen, à drie euro, onder ogen te zien. Het gros van wat buiten stond, was afgestorven. Nog steeds sterven er planten af, maar Noordman hoopt dat er nog tienduizend planten uit te leveren zijn.

Het is de vraag of deze catastrofe voorkomen had kunnen worden. De kwekers die hun plant-

goed binnen hadden laten overwinteren of in de tunnelkas hadden nauwelijks schade. 'Het is bekend dat Acer beschermd moet worden tegen nachtvorst in het voorjaar. Dat gebeurt door er netten overheen te spannen of door er ronddraaiende sproeiers overheen te zetten. Netten zijn overigens niet altijd handig, want bij sneeuw stort de boel in elkaar. Maar ik heb er geen moment over nagedacht om de Acers te beschermen, want normaal bevriezen zij nooit, zo winterhard zijn ze. Dit was geheel onverwacht.'

Nieuwe begroting

Met lood in de schoenen belde Noordman zijn Acer-klienten op om de schade mede te delen. Hij kon rekenen op veel begrip en zelfs hulpaanbiedingen. Sommige kwekers en leveranciers waren bijvoorbeeld bereid om uitgangsmateriaal te leveren hetgeen volgend jaar, wanneer het product gereed is, pas betaald hoefde te worden. 'Ik vond de reacties hartverwarmend. Ze hebben me veel goed gedaan. Toch koos ik ervoor om geen hulp aan te nemen, want ik wil geen schulden aangaan. Ik heb een nieuwe begroting gemaakt voor de komende twee jaar, en berekend dat het bedrijf kans heeft om er weer bovenop te komen indien we geen gekke sprongen maken en indien er geen verdere tegenslagen plaatsvinden.

Andere aanpak

Noordman is inmiddels begonnen met het enten van nieuwe Acers. Hij pakt ditmaal het proces anders aan dan vorig jaar. 'De Acers zijn kapot gevoren doordat ik ze in het najaar heb geplant. Dat deed ik altijd, want dat scheelde twee weken planten in het voorjaar. Ik schatte in dat ik geen risico liep. Nu zet ik ze binnen in de tunnelkassen en breng ik ze volgend jaar mei naar buiten.' Hij heeft er een goed gevoel bij dit keer, want , zo verzucht hij met een minzame lach 'al word ik honderd jaar, dit maak ik waarschijnlijk nooit meer mee.'

"Ik heb de hulp niet aangenomen, want ik wil geen schulden aangaan"

Positief

Er is bij kwekerij Ko Noordman naast alle ellende ook iets positiefs gebeurd: 'Onze nieuwe hulst-variëteit heeft, als éénjarig plantje, temperaturen van -20 graden Celcius glansrijk doorstaan. Deze goudbonte Ilex aquifolium-variëteit zijn we aan het testen, het is nog niet op de markt.'